

Article Type / Makale Türü
Araştırma Makalesi -
Research Article

Application Date / Başvuru Tarihi
04.04.2022 / 04.04.2022

Admission Date / Yayına Kabul Tarihi
06.24.2022 / 24.06.2022

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI VE YARDIMCILARININ FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: NİĞDE ÖRNEĞİ

A RESEARCH TO DETERMINE THE FINANCIAL LITERACY LEVELS OF ACCOUNTING PROFESSIONALS AND ASSISTANTS OPERATING: CASE OF NİĞDE

Zeki DOĞAN¹, Buse BAYRAK²

ÖZ: Bireylerin, gelirlerini, yatırımlarını ve bütçelerini yönetebilme ve kontrol altına alabilme yeteneği olarak dilimize kazandırılmış olan finansal okuryazarlık kavramı; mikro açıdan bakıldığında bireylerin finansal anlamda alacakları kararlarını yönlendirmekte, makro açıdan bakıldığında ise toplum refahının artmasına katkı sağlamaktadır. Finansal açıdan yapılan tüm işlemlerde doğru tutum içerisinde olmaya, birey ve toplum olarak finansal farkındalık düzeyinin kayda değer bir şekilde yükselmesini sağlamaktadır. Bu çalışmada Niğde ilinde faaliyet göstermekte olan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 78 meslek mensubu ve yardımcısına ulaşılmış ve ankete dayalı yapılan araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Finansal Bilgi, Finansal Okuryazarlık, Finansal Okuryazarlık Düzeyi

ABSTRACT: The concept of financial literacy, which has been brought into our language as the ability of individuals to manage and control their income, investments and budgets; from a micro point of view, it directs the financial decisions of individuals, and from macro point of view, it contributes to the increase of society's welfare. It ensures to be in the right attitude in all financial awareness as an individual and society. In this study, it is aimed to determine the financial literacy levels of accounting professionals and their assistants operating in Niğde province. For this purpose, 78 professionals and their assistants were reached and the results of the survey based on the survey were included.

Keywords: Financial Knowledge, Financial Literacy, Financial Literacy Level.

¹ Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, zekidogan7@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3328-7565>

² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Muhasebe ve Finansman Bilim Dalı, buse.bayrak@ohu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2527-0851>

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Individuals must have a certain level of income to continue their lives. But the important thing is that the income can be managed according to a certain plan. While low-income individuals need to be more in control of their expenses, high-income individuals need to be able to turn their remaining income into savings and act with that in mind. The important thing here is to invest savings in the right investment tool. In this regard, individuals need to have sufficient financial literacy knowledge to make sound investment decisions and to manage and evaluate investments.

Financial literacy is the ability of individuals to have the knowledge, skills, attitudes and behaviors to properly manage their financial resources. Individuals who act with this awareness can minimize the risks they may face with their investments. At the same time, the income of those who have enough information about financial literacy will increase, and thus the level of social welfare will increase.

When looking at the financial literacy literature, there is no universally accepted definition of financial literacy. Definitions vary according to research (Ergun, 2018: 31). The main reason for the different definitions of the concept of financial literacy is that it is a very new concept in the literature.

Financial literacy; It is the accumulation of financial knowledge, skills, attitudes and behaviors that individuals need to make the right decisions and maintain financial strength (Erim, 2019: 3). According to another definition, financial literacy is the ability of individuals to make the most accurate decisions based on the information they obtain by comparing financial resources in their daily lives and alternative sources (Sandal and Yalcin, 2020: 2217).

The concept of financial literacy is an important concept for all segments of society. However, it is of particular importance to accountants and their assistants. Because professional accountants need to find solutions to the financial problems that tax payers may face.

The purpose of this study is to measure the level of financial literacy of professional accountants and their assistants who is working in Nigde province. Accordingly, 78 professional accountants and assistants were covered in this study.

Literature Review

Research on financial literacy shows that financial literacy is analyzed from various aspects. These studies are summarized as follows:

Temizel and Bayram (2011) aimed to determine the financial literacy level of the students studying at Anadolu University Faculty of Economics and Administrative Sciences. As a result they found that the students considered themselves more successful than their current level. Coral and others. (2012) conducted a survey among employees in the branch of the Ministry of Transport and as a result they found out that the economic literacy of the branch employees was good. Çam and Barut (2015) did their research on postgraduate students at Gümüşhane University and as a result they found out that students had lower levels of financial literacy. Çömlekçi (2017) aimed to determine the level of Islamic financial literacy of customers of participating banks and whether there is a difference in demographic characteristics, resulting in lower levels of Islamic financial literacy and financial literacy of customers of participating banks. Dilek, Küçük and Eleren (2016) tried to determine the level of financial literacy of students studying at the University of Kastamonu using scales developed by previous research in their classes, and as a result concluded that students are well informed about financial literacy. Dağdelen (2017), in his study the financial literacy levels of Certified Public Accountants operating in Aydın province and its districts, and as a result, she concluded that their financial literacy levels are high. Kaderli, Gümüş, and Danışman (2018) aimed to determine the financial literacy level of retired personnel who served in the Turkish Armed Forces and concluded that their financial literacy levels are low. Sandal and Yalçın (2020) aimed to determine the financial literacy and financial statement literacy levels of professional accountants operating in Tunceli and Elazığ. As a result, they determined that the members of the profession do not have sufficient knowledge in terms of conceptual and current issues, but their financial literacy levels are above the average. Oktay and Göker (2020) aimed to examine the effect of financial literacy level on individuals' propensity to save. As a result, they determined that there is a significant relationship between the basic and advanced level of financial literacy of the academic and administrative staff at Kırıkkale University, which is the subject of the study, and the tendency to save.

Methodology

This study was carried out in order to determine whether there is a significant difference between the demographic characteristics of accounting professionals and their assistants and their financial literacy levels, and to determine the financial literacy success levels of accounting professionals and their assistants. While the population of the research consists of accounting professionals and their assistants, the sample consists of 78 accounting professionals and their assistants operating in the province of Niğde.

Questionnaire method was used in order to obtain data in the research. The questionnaire consists of two separate parts. In the first part, questions about the demographic characteristics of accounting professionals, and in the second part, questions are about measuring financial literacy levels.

SPSS 26.0 package program was used to analyze the obtained data. First of all, the survey results were entered into the SPSS database, and then the frequency and percentage distributions were included for the questions related to the demographic characteristics in the survey. In order to test the hypotheses, t-test (Independent – Samples T Test) and one-way variance (One-Way ANOVA) test were used.

Findings

In this study, when the demographic characteristics of the accounting professionals and their assistants participating in the survey are examined; 28.21% of professional accountants and their assistants who participated in the survey were women and 71.79% were men; 20.51% of them were aged 25 and under, 25.64% of them were between the ages of 26-35, 32.05% of them were between the ages of 36-45, 14.10% were between the ages of 46-55, and 7.69% were aged 55 and over; 8.97% of professional accountants and assistants received associate degree, 84.62% undergraduate and 6.41% graduate education; 62.82% were married and 37.18% were single; 26.92% of them have 3.000 TL or less income, 26.92% have 3001 TL- 6.000 TL, 23.06% have 6001 TL- 9.000 TL, 10.26% have 9001 – 12.000 TL, 11.54% have 12.001 TL or more monthly income. 32.05% of them are 5 years or less, 19.23% of them are between 6 years and 10 years, 25.64% are between 11 years and 15 years, 0% are between 16 years and 21 years, 23.08% are between 21 years. It has been determined that they take part in working life for a period of time or more.

Results and Conclusions

By applying with independent sample T test and the ANOVA analysis the following results were obtained. Based on the total scores of the survey conducted by professional accountants and their assistants, T-test was used to determine whether the gender factor had an effect on financial literacy, and as a result, it was determined that gender factor didn't have any effect on financial literacy. The same test was applied to determine whether the marital status factor had effect on financial literacy. The result of the test was that there was not marital status factor effect on financial literacy. One-way variance (ANOVA) test was conducted to examine the effect of the age factor on the basis of the total points given to the survey by professional accountants and their assistants, and as a result of the test, it was determined that the age factor had no effect on the level of financial literacy. The same test was performed on the mentioned individuals for the age factor. And as a result of this test the age factor also has no effect on financial literacy. A unilateral variation test (ANOVA) was used to determine whether the level of income and working hours of professional accountants and assistants affected the level of financial literacy. The test found out that while income had no effect on financial literacy, working time had an effect on financial literacy. As a result of the data obtained during the study, it was concluded that the level of financial literacy of accounting specialists and their assistants operating in Niğde is at the desired level. The most important factor is that the majority of those surveyed have a bachelor's degree. This study was conducted on accounting specialists and their assistants who are only in Niğde. For that reason, we believe that the generalization of the results obtained is incorrect. Therefore, to summarize the results, we recommend that this study ought to be conducted on professional accountants and their assistants operating throughout Turkey.

1. GİRİŞ

İnsanların hayatlarını sürdürebilmeleri için belirli bir seviyede gelir elde etmeleri gerekir. Hayatın devam edebilmesi için belirli bir seviyede gelir elde edebilmek kadar elde edilen geliri de planlı olarak harcamak çok önemlidir. Gelir seviyesi düşük olan bireyler harcama yaparken daha dikkatli olmalı ve planlanan harcamanın dışına çıkmamalıdır. Gelir seviyesi yüksek olan bireylerin ise harcamalarını kontrollü yapması, gereksinim fazlası olan gelirini ise tasarrufa dönüştürmesi gerekir. Bireylerin tasarrufa yönelmesinden ziyade yapacağı tasarrufu hangi yatırım aracına yatıracağı büyük önem taşımaktadır. Yanlış verilen bir karar neticesinde bireyler tasarruf yaptıklarını düşünerek hüsrana uğrayabilmektedir. Bu bağlamda bireylerin doğru yatırım kararları verebilmeleri, yaptıkları yatırımları en iyi şekilde yönetebilmeleri ve değerlendirebilmeleri için finansal okuryazarlık konusunda bilgili olmaları büyük önem arz etmektedir.

Finansal okuryazarlık, bir bireyin sahip olduğu finansal kaynaklarını doğru bir şekilde yönetebilmesini sağlayacak bilgi, beceri, tutum ve davranışlara sahip olması olarak ifade edilebilir. Finansal okuryazarlık ile bireylerin bilinçli bir şekilde karar almaları ve karşılaşılabilecek riskleri minimum seviyeye indirmeleri mümkün olmaktadır. Finansal okuryazarlık konusunda toplumun bilinçlenmesi ile birlikte piyasaların verimliliği ve etkinliğinde artış olacak, tüketicilerin bilgi düzeyi yükselecek ve karşılaşılan riskli durumlarda doğru kararlar alınabilecektir. Bilgi düzeyi artan bireyler karşı karşıya kalabilecekleri risklerden kaçınarak kazanç sağlamaya başlayacak ve toplumun refah düzeyi yükselecektir.

Finansal okuryazarlık toplumun her kesimi için önemli olmakla birlikte mükelleflerin finansal açıdan problemlerine çözüm sunabilecek muhasebe meslek mensupları ve yardımcıları için ayrıca büyük öneme sahiptir. Bu doğrultuda muhasebe meslek mensuplarının, mükelleflerine üst düzey hizmet sunabilmeleri için finansal okuryazarlık konusu kaçınılmazdır.

Bu çalışmada, öncelikle finansal okuryazarlık konusu genel anlamda ele alınmış, bu alanda yapılan çalışmalar incelenerek literatür incelemesine yer verilmiştir. Sonraki aşamada ise Niğde ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları ve yardımcıları üzerinde bir anket çalışması gerçekleştirilerek, muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının demografik özellikleri ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığı ve meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. FİNANSAL OKURYAZARLIK

Finansal okuryazarlık kavramı literatürde ilk defa 2008 yılında yaşanan küresel ekonomik kriz sonrasında yer almaya başlamıştır. Küresel anlamda yaşanan gelişmeler sonrasında bireylerin ekonomik olarak olumsuz yönde etkilenmesinin sonucunda bu kavram toplum ve bireyler için önem arz etmeye başlamıştır. 2008 yılında yaşanan krizin ardından ekonomik ve iktisadi planlamalar yapmayan bireylerin

büyük borç yükümlülükleri altına girdikleri, emeklilik dönemine ilişkin yeterli olmayan düzeyde planlamalar yaptıkları ve bunların sonucunda ekonomik anlamda sıkıntılarla karşı karşıya kaldıkları görülmüştür. Böylelikle finansal okuryazarlık düzeyi sadece bireyleri ilgilendiren bir sorun olmaktan çıkmış, tüm toplumun ve ülke yönetiminin sorunu haline gelmiştir (Yalçın ve Öztürk,2019:85).

2.1. Finansal Okuryazarlık Kavramının Tanımı

Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde, finansal okuryazarlık kavramının herkes tarafından genel kabul gören bir tanımı bulunmamaktadır. Finansal okuryazarlık kavramına ilişkin yapılan tanımlamalar, bilgi ve beceriyi temel kavramlar olarak ele almakta ve araştırmalara göre değişiklik göstermektedir. Finansal okuryazarlık kavramının farklı şekillerde tanımlanması bu konuda birçok çalışma yapılmasına olanak tanımaktadır (Ergün, 2018:31).

Finansal okuryazarlık kavramı günümüz yazınında yeni bir kavram olduğu için bilimsel olarak fikir birliğine varılmış bir tanımının olmaması oldukça doğaldır. Bundan dolayı birçok araştırmacı ve kuruluş tarafından finansal okuryazarlıkla ilgili farklı tanımlamalar yapılmıştır. Bu tanımlamalardan bazıları aşağıdaki gibidir.

Finansal okuryazarlık konusuna yönelik yapılan ilk çalışmada bu kavram; tüketicilerin para yönetiminde finansal olarak yapmaları gereken değerlendirmelerin bilicinde olmaları ve bu konuya ilişkin karar alırken de karşılaşılabilecekleri sonuçları tahmin edebilmeleri şeklinde ifade edilmektedir. Bu çalışmadan sonra araştırma yapan birçok kişi bu tanımlamayı temel alarak finansal okuryazarlık kavramını farklı boyutlarda ele almış ve bu tanımın kapsamını genişletmişlerdir (Salman ve Esmeray, 2020:2003).

OECD tarafınca Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı'nda (PISA) yapılan tanımlamaya göre, “finansal kavramları ve becerileri tecrübe ve kavrama, güdü ve güven, çeşitli finansal durum karşısında bireyin ve toplumun finansal refah düzeyini geliştirmek ve ekonomik hayata katılımı sağlamak; etkili kararlar vermek üzere bu tecrübe ve kavrayışı uygulamak” olarak tanımlanmaktadır (Ergün ve Şahin, 2014:849).

OECD'ye bağlı olarak kurulmuş olan Finansal Eğitime Yönelik Uluslararası İşbirliği'nin (INFE) 2011 yılında yapmış olduğu çalışma da ise finansal okuryazarlık; güçlü finansal kararlara ve sonuçta bireysel finansal refaha ulaşabilmek amacıyla gerekli olan farkındalığın, bilginin, becerinin, tutumun ve davranışın bir arada olması şeklinde tanımlanmaktadır (Ergün ve Şahin, 2014:849).

Finansal okuryazarlık; bireylerin finansal anlamda doğru kararlar verebilmeleri ve finansal güçlerini koruyabilmeleri için ihtiyaçları olan finansal bilgi, beceri tutum ve davranışlarının bir araya gelmesidir (Erim, 2019:3).

Finansal okuryazarlık, bireylerin günlük yaşantısındaki finansal kaynaklar ile bunların alternatifini durumunda olan kaynakları kıyaslayarak elde edilen bilgiler doğrultusunda en doğru kararı verebilmesidir (Sandal ve Yalçın, 2020:2217).

Finansal okuryazarlık, bireylerin parayı yönetmede ve parayı kullanmada finansal bilgiye dayanarak değerlendirme yapması ve yapacakları yatırımlara karar verirken finansal araç seçiminde rasyonel kararlar alabilmesidir (<https://www.teb.com.tr/document/finansal-okuryazarlik-ve-erisim-endeksi.pdf>). Finansal okuryazarlık; bireylerin sahip oldukları gelirlerini ve yatırımlarını akılcı yönetebilme yeteneğidir (Tetik, 2019:3509).

Finansal okuryazarlık; bireylerin yaşantılarını her açıdan etkileyecek olan ekonomik gelişmeler ile bu gelişmelerin sonucundaki etkileri anlayabilme, yorumlayabilme ve karar verebilme yeteneğidir (Gerek ve Kurt, 2011:61).

Finansal okuryazarlık kavramına ilişkin yapılan tanımlamaların çoğunluğunda; finansal kavramlarla ilgili bilgilere, finansal kavramlarla ilgili iletişim sağlama becerisine, finansal araçları yönetme konusunda kişisel becerilere, doğru finansal kararlar alabilme yeteneğine ve geleceğe yönelik olarak finansal araçlar için plan yapabilme gibi niteliklere yer verildiği görülmektedir (Eskici, 2014:4).

Yapılan çalışmalar incelendiğinde kavramın statik bir yapıda olmadığı, zaman içerisinde öneminin artmasıyla beraber kapsamının giderek genişlediği görülmektedir. Bu doğrultuda yapılan tanımlamalardan yola çıkarak finansal okuryazarlık kavramı, bireylerin uzun vadede finansal refahını sağlayabilmeleri ve kendilerine fayda sağlayacak önemli kararlar alabilmeleri için finansal kaynaklarını doğru bir şekilde yönetebilmesi, bunu gerçekleştirebilecek düzeyde ekonomik bilgi ve yeteneğe sahip olması ve davranış ve deneyimleriyle de desteklemesi olarak ifade edilebilir.

2.2. Finansal Okuryazarlık Kavramının Önemi

Globalleşme ile birlikte ticari sınırların ortadan kalması ve dünyada finansal piyasaların geniş bir arenaya yayılması sonucunda finansal araçların kullanımı kompleks bir duruma gelmiştir. Günlük hayatlarında bireyler, gerek alışveriş yaptıklarında gerekse kredi kartı ile yaptıkları işlemlerin mali tutarları ve faiz ve vergi ödemelerinde finansal kararlar vermek durumunda kalırlar. Söz konusu bu kararlar toplumu ve bireyleri tasarruf yapmaya itmektir. Bireyler uzun vadede yapacakları planlamalarında bugünün etkili olacağını unutmayarak hareket etmelidir. Finansal anlamda bilgi ve yeterliliği bulunan bireyler kendilerini gelecekte bekleyen risklerin önceden farkında olabilmekte ve karşı karşıya kalabilecekleri olumsuzlukları zamanında engelleyebilmektedirler. Dolayısıyla bireylerin maddi zararlardan korunabilmeleri ve finansal risklere karşı önlem alabilmeleri için finansal okuryazarlık konusunda yeterli düzeyde bilgi birikimine sahip olmaları kaçınılmaz olmuştur (Sandal ve Yalçın, 2020:2217).

Finansal okuryazarlık, finansal piyasada yer alan her bir birey için büyük önem arz etmektedir. Bireylerin finansal refahı ve güvenirliliği sağlayabilmelerinin yolu finansal okuryazar olmaktan geçmektedir. Son zamanlardaki gelişmeler ve değişimler neticesinde finansal okuryazarlığın önemi ve gerekliliği giderek artmaktadır (Arslan, 2020:231). Finansal okuryazarlığın bilinirliğini arttırmak amacıyla OECD yayınladığı çalışmada söz konusu değişimleri aşağıdaki gibi sıralamaktadır (Cihangir ve Ergin, 2015:497):

- ✓ Finansal ürünlerin kompleks yapısı,
- ✓ Finansal ürünlerin gittikçe artması,
- ✓ Doğum oranlarının gün geçtikçe artması ve yaşam sürelerinin uzun olması,
- ✓ Emeklilik sistemlerinde yaşanan değişiklikler,
- ✓ Gelir düzeyindeki değişiklikler,
- ✓ Finansal okuryazarlık seviyesinin düşük olması,
- ✓ Sermaye piyasasında yaşanan değişiklikler.

Finansal okuryazarlık; bireyler, ülke ekonomisi ve finansal kuruluşlar için hayati derecede önem taşıyan bir kavramdır. Finansal okuryazarlığın önemine bireysel olarak değinildiğinde, bireylerin finansal kararlarında mikro açıdan daha az harcama yaparak daha çok tasarruflarına önem verdikleri gözlemleniyor olsa da makro açıdan bakıldığında yaptıkları tasarruflar ile finans ve sermaye piyasalarına yön verdikleri, finansal hizmet ve ürünlere olan talebi arttırarak ekonomik kalkınmaya katkıda buldukları görülmektedir (Er ve Taylan,2017:298). Finansal okuryazarlık farklı cinsiyet, farklı yaş grubu farklı meslek ve farklı gelir düzeyine sahip toplumun birçok kesimine fayda sağlamaktadır. Finansal okuryazarlık düzeyi artan bireylerin hangi cinsiyette olduğu hangi yaş grubunda bulunduğu, hangi mesleği yaptığı ve hangi gelir düzeyine sahip olduğu önemsenmeksizin harcamalarına dikkat ettikleri, tasarruflarını arttırdıkları ve karşılaşılabilecekleri riskleri kestirerek kontrol edebildikleri gözlemlenmektedir. Bireylerin finansal okuryazarlık düzeyinin iyileştirilmesi ile bireyler para yönetimi konusunda bilgilenecek rasyonel kararlar alarak harcamalarını yatırıma dönüştürecek ve finansal refah düzeyine ulaşacaklardır (Salman ve Esmeray, 2020:2005).

Finansal okuryazarlığın ülke ekonomisi ve finansal sistem açısından önemine değinildiğinde ise ülke ekonomisinin istikrarlı bir seyir izlemesinde finansal okuryazarlığın yadsınamaz bir etkisi bulunmaktadır. Finansal okuryazarlık yetisine sahip olan bireyler, harcamalarını yapmadan önce geniş bir yelpazede araştırmalar yapacak, alacakları ürünlerin özellikleri ve fiyatları ile mümasili olan ürünleri kıyaslayarak rasyonel kararlar alacak ve piyasanın canlanmasına katkı sağlayacaklardır. Böylelikle işlevi düşük ancak fiyatı yüksek ürünler tercih edilmeyecektir. Buna ilaveten finansal okuryazarlık düzeyi artan toplum kayıt dışı işlemlerden de uzak duracaktır. Tefecilik, kaçakçılık, dolandırıcılık gibi vergiyi azaltan, bütçe açıklarına ve haksız rekabete neden olan bu işlemlerden kaçınarak ekonomik

rantabilitenin artmasına ve finansal istikrarın sağlanmasına katkıda bulunacaklardır (Salman ve Esmeray, 2020:2005).

3. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Finansal okuryazarlık düzeyinin ölçümüne ilişkin olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde finansal okuryazarlığın çeşitli açılardan ele alındığı ve analiz edildiği görülmektedir. Bu çalışmalardan bazılarına aşağıda kısaca değinilmiştir:

Temizel ve Bayram (2011), “*Finansal Okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma*” isimli yapmış oldukları çalışmalarında Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde eğitim gören öğrencilerin temel düzeyde finansal okuryazarlık seviyesini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Yapılan araştırmanın sonucunda öğrencilerin finansal durumlarını yönetebilme konusundan kendilerini olduklarından daha başarılı gördükleri tespit edilmiştir. Buna ilaveten finansal okuryazarlık seviyesinin artırılmasını sağlayacak programlara eğitim müfredatında yer verilmesi gerektiği ve bu konuda sürekli ve kapsamlı bir eğitim sunabilecek eğitim araçlarının kullanılmasının fayda sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Mercan vd. (2012), “*Ekonomi Okuryazarlığına Yönelik Bir Araştırma*” isimli yapmış oldukları çalışmalarını Ulaştırma Bakanlığına bağlı bir şubenin çalışanları üzerinde anket çalışması uygulayarak gerçekleştirmişlerdir. Yapılan çalışma sonucunda ankete katılım sağlayan şube çalışanlarının bireysel ekonomi kullanımı konusunda ileri seviyede oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Çam ve Barut (2015), “*Finansal Okuryazarlık Düzeyi ve Davranışları: Gümüşhane Üniversitesi Önlisans Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*” isimli yapmış oldukları çalışmalarında Gümüşhane Üniversitesi’nde ön lisans eğitimi gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyini ve davranışlarını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma eğitim gören 3520 öğrenci içinden belirlenen 400 öğrenci üzerinde anket yapılarak gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar arasında tutarsızlık olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuç neticesinde, ankete katılım sağlayan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin yüksek olmadığı tespit edilmiştir.

Kılıç, Ata ve Seyrek (2015), “*Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma*” isimli çalışmalarında Gaziantep Üniversitesi’nin farklı fakülte ve bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini farklı demografik özelliklere göre tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma 480 öğrenci üzerine anket uygulayarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyesinin %48 olduğu belirlenmiştir. Bayan öğrencilere nazaran erkek öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyesinin daha iyi olduğu ortaya konulmuştur. Buna ilaveten kredi kartı ve internet bankacılığı kullanımının finansal okuryazarlık seviyesinin belirlenmesinde kayda değer bir şekilde etkili olduğu görülmüştür.

Dilek, Küçük ve Eleren (2016), “Kastamonu Üniversitesi Öğrencilerinin Ekonomi Okuryazarlığı” isimli yapmış oldukları çalışmalarında önceki çalışmalarda geliştirilen ölçeklerde faydalanarak Kastamonu Üniversitesi’nde eğitim görmekte olan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyesini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma Kastamonu merkezinde yer alan Fakülteler ve Meslek Yüksekokulu olmak üzere 428 öğrenci üzerine yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin finansal okuryazarlık konusunda yeterli oldukları ve kendilerine güvendikleri sonucuna varılmıştır. Ayrıca elde edilen verilerin literatürde yer alan çalışma sonuçlarını desteklediği görülmüştür.

Elmas ve Yılmaz (2016), “Finansal Okuryazarlık: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma” isimli yapmış oldukları çalışmalarında, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde eğitim gören son sınıf öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini ve buna ilaveten finansal okuryazarlığın demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini anket uygulayarak belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda ankete katılım sağlayan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, bayan öğrenciler ile erkek öğrencilerin, birinci öğretim ile ikinci öğretim öğrencilerinin, kredi kartı kullananlar ile kredi kartı kullanmayan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyeleri arasında kayda değer bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Biçer ve Altan (2016), “Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi” isimli yaptıkları çalışmalarında Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde eğitim görmekte olan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerini tutum, ilgi, algı ve harcama olarak dört farklı biçimde incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma 1380 öğrenci üzerinde anket çalışması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, cinsiyete göre incelenen farklı biçimler arasında herhangi bir farklılık olduğu görülmemiştir. Algı açısından bakıldığında finansal açıdan eğitim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık algılarının eğitim görmeyenlere nazaran daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Sınıf değişkeni baz alındığında ise ikinci sınıfta olan öğrencilerin algı düzeylerinin diğerlerine kıyasla yüksek olduğu, birinci sınıftaki öğrencilerin ise algı düzeyinin üst sınıflara nazaran düşük olduğu tespit edilmiştir.

Coşkun (2016), “Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Alguları Üzerine Bir Araştırma” yapmış olduğu çalışmada finansal okuryazarlık algısının finansal davranışları ve tutumları nasıl etkilediğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma Manisa Celal Bayar Üniversite ön lisans öğrencileri üzerinde anket çalışması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma neticesinde, öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi %49,6 oranında tespit edilmiş ve finansal okuryazarlık düzeyi düşük olarak değerlendirilmiştir.

Baysa ve Karaca (2016), “Finansal Okuryazarlık ve Banka Müşteri Segmentasyonları Üzerine Bir Uygulama” isimli yapmış oldukları çalışmalarında Tokat merkez ilçede tarımsal, bireysel ve ticari olmak üzere segmente ayrılabilen banka müşterilerinin finansal okuryazarlık seviyelerini tespit etmeyi

amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda banka müşterilerinin finansal okuryazarlık seviyesinin yüksek olmadığı tespit edilmiştir.

Çömlekçi (2017), “İslami Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Katılım Bankalarının Müşterileri Üzerinde Bir Araştırma” isimli yapmış olduğu çalışmada katılım bankalarının müşterilerinin İslami finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmeyi ve finansal okuryazarlık düzeyinin demografik özelliklere göre farklı olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma neticesinde katılım bankaları müşterilerinin İslami finansal bilgi düzeyleri ve finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük seviyede olduğu kanısına varılmıştır.

Dağdelen (2017), “Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi ve Aydın İlindeki Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Üzerine Bir Uygulama” isimli yapmış olduğu çalışmada Aydın ilinde ve ilçelerinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin finansal okuryazarlık seviyelerini belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın neticesinde Aydın ilinde ve ilçelerinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Demografik özellikler arasında yer alan eğitimin ve yaş faktörünün finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesinde etkisinin olduğu ancak cinsiyet faktörünün etkili olmadığı saptanmıştır.

Kaderli, Gümüş ve Danışman (2018), “Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Türk Silahlı Kuvvetleri Emekli Personeli Üzerinde Bir Araştırma” isimli yapmış oldukları çalışmalarında Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapmış olan emekli personelin finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmeyi ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışmakta olan personelde geleceğe dönük finansal farkındalık seviyesini arttırmayı amaçlamışlardır. Bu doğrultuda emekli personele anket yapılmıştır. Araştırma sonucunda Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olan kişilerin, finansal okuryazarlık seviyesinin düşük olduğu belirlenmiştir.

Yücel ve Çiftçi (2018), “Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli yapmış oldukları çalışmalarında üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini ölçmeyi ve demografik değişkenlerle olan ilişkisini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma, Hacettepe ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okumakta olan 300 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin %45’inin finansal okuryazarlık konusunda orta düzeyde bilgi sahibi olduğu, %38,6’sının ise finansal okuryazarlık konusunda yeterli düzeyde bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir.

Doğan (2019), “Türkiye Finansal Okuryazarlık Araştırması” isimli yapmış olduğu çalışmada Türkiye’de hayatlarını sürdüren bireylerin finansal okuryazarlık düzeyini tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda; 25 farklı ilde, Borsa İstanbul’da hisse senedi alım satımı yapmakta olan, kamu ve özel sektör çalışanları, yatırımcılar, serbest meslek ile uğraşanlar, emekli olanlar ve öğrenciler üzerine toplamda 2.300 kişiye anket uygulamıştır. Araştırma neticesinde Türkiye geneli finansal okuryazarlık düzeyi %52,49 olarak belirlenmiştir. Buna ilaveten hisse senedi alım satımı

yapan yatırımcıların, borsada yatırımlı olmayan bireylere nazaran finansal okuryazarlık düzeylerinin bariz bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların finansal okuryazarlık düzeyinin; demografik özelliklere göre farklılık gösterdiği ortaya konulmuştur.

Yalçın ve Öztürk (2019), “*Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Türkiye’de Üniversite Öğrencilerine Yönelik Yapılan Çalışmalar*” isimli yapmış oldukları çalışmalarında, finansal okuryazarlık seviyesinin belirlenmesine ilişkin ülkemizde gerçekleştirilen araştırmaların tetkik edilmesi sonucunda üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerini belirlenmeyi amaçlamışlardır. Öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi sadece genel hatlarıyla ele alınmıştır. Munzur Üniversitesi’nde gerçekleştirdikleri çalışması sonucunda düşük ve orta düzeyde finansal okuryazar olan bireylerin bu alanda geliştirilmesine ilişkin akademik çalışmaların artırılması gerektiği, ön lisans ve lisans düzeyinde eğitim verilmesinin büyük önem taşıdığı kanısına varılmıştır.

Sandal ve Yalçın (2020), “*S.M.M.M’lerin Finansal Okuryazarlık ve Finansal Tablo Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Tunceli ve Elazığ Örneği*” isimli yapmış oldukları çalışmalarında Tunceli ve Elazığ’da faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının finansal okuryazarlık ve finansal tablo okuryazarlık düzeylerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın hedef kitlesini oluşturan muhasebe meslek mensuplarına demografik ve finansal bilgilere ilişkin soruların yer aldığı anket çalışması uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda meslek mensuplarının kavramsal ve güncel konular açısından yeterli düzeyde bilgileri bulunmadığı ancak finansal okuryazarlık düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Salman ve Esmeray (2020), “*Finansal Okuryazarlık: Muhasebe ve Finansman Eğitimi Alan Öğrencilere Yönelik Bir Araştırma*” isimli yapmış oldukları çalışmalarında lisans ve ön lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin belirlenen parametreler ile finansal okuryazarlık seviyeleri arasında fark bulunup bulunmadığını belirlemeyi ve hedef kitleyi oluşturan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu ve Uygulamalı Bilimler Fakültesi’nde muhasebe ve finansman eğitimi alan öğrenciler üzerinde anket çalışması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin kredi kartı kullanımına bağlı olarak finansal okuryazarlık seviyelerinin değişmediği, ancak internet bankacılığı kullanımına bağlı olarak finansal okuryazarlık seviyelerinin değiştiği gözlemlenmiştir. Buna ilaveten öğrencilerin eğitim gördükleri bölüm ve sınıfları dikkate alındığında verdikleri cevapların doğruluğu ile finansal okuryazarlık seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Arslan (2020), “*Üniversite Öğrencilerinde Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Örneği*” isimli yapmış olduğu çalışmada üniversite eğitimi alan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyesini ve finansal okuryazarlığın demografik özelliklerle bağlantılı olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma,

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerine anket çalışması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma neticesinde, öğrencilerin %56,7'sinin finansal okuryazarlık düzeyinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bayan öğrenciler ile erkek öğrenciler kıyaslandığında bayan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bölümler bazında bakıldığında ise en başarılı bölümün Bankacılık bölümü olduğu en başarısız bölümün ise İşletme bölümü olduğu ortaya konulmuştur.

Oktay ve Göker (2020), "*Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Bireylerin Tasarruf Eğilim Üzerindeki Etkisi: Kırıkkale Üniversitesi Akademik ve İdari Personeli Üzerine Bir Araştırma*" isimli yapmış oldukları çalışmalarında finansal okuryazarlık seviyesinin bireylerin tasarruf eğilimi üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Bu doğrultuda Kırıkkale Üniversitesinde bulunan fakülteler ve yüksekokullarda görev yapan 438 akademik ve idari personel üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Araştırma sonucunda temel düzey ve ileri düzey finansal okuryazarlık düzeyi ile tasarruf eğilimi arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

4. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

4.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, muhasebe meslek mensuplarının ve yardımcılarının demografik özellikleri ile finansal okuryazarlık seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit edebilmek ve muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık başarı düzeylerini belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır.

4.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini muhasebe meslek mensupları ve yardımcıları; örneklemini ise Niğde ilinde faaliyet gösteren 78 muhasebe meslek mensubu ve yardımcıları oluşturmaktadır.

4.3. Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Araştırmada verilerin toplanabilmesi amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Anket iki ayrı bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerine ilişkin sorular, ikinci bölümde ise finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Veriler, örneklem olarak seçilen Niğde ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları ve yardımcıları ile karşılıklı bir şekilde görüşülerek yazılı anket sorularına cevap alınmak suretiyle elde edilmiştir. Anket uygulamasında ana kütleyi oluşturan 127 muhasebe meslek mensubundan, covid-19 salgını ve iş yoğunluğu nedeniyle, anketlerden 78 tanesinden geri dönüş alınabilmiştir. Verilerin toplanması ise 3 aylık bir çalışma süreci sonucunda tamamlanabilmiştir.

4.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Toplanan verilerin analiz edilebilmesi için SPSS 26.0 paket programından faydalanılmıştır. Öncelikle anket sonuçları SPSS veri tabanına girilmiştir. Daha sonra ankette yer alan demografik özelliklere ilişkin sorular için frekans ve yüzdesel dağılımlar gibi değerlere yer verilmiştir. Finansal okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesine ilişkin 37 sorunun yer aldığı kısımda ise ifadelerin frekansı, yüzdesi ve ortalamaları hesaplanmıştır. Sonrasında ise hipotezlerin test edilebilmesi için t- testi (Independent – Samples T Test) ve tek yönlü varyans (One- Way ANOVA) testi kullanılmıştır. Son olarak ise elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır.

4.5. Araştırmanın Hipotezleri

Bu çalışma için aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur;

H1: Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının, *cinsiyetleri* ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadeler katılma düzeyleri arasında fark vardır.

H2: Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının, *yaşları* ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadeler katılma düzeyleri arasında fark vardır.

H3: Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının, *eğitim seviyeleri* ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadeler katılma düzeyleri arasında fark vardır.

H4: Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının, *medeni halleri* ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadeler katılma düzeyleri arasında fark vardır.

H5: Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının, *aylık gelir düzeyleri* ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadeler katılma düzeyleri arasında fark vardır.

H6: Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının, *çalışma süreleri* ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadeler katılma düzeyleri arasında fark vardır.

5. ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde araştırma bulguları analiz edilmiştir. Öncelikli olarak araştırmaya katılım sağlayanların demografik özellikleri sunulmuştur. Daha sonra ise anket formunda yer alan sorulara verilen cevaplar ayrı ayrı ele alınarak, analiz sonuçları sunulmuştur.

Ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni hali, aylık gelir düzeyi ve çalışma sürelerini belirlemek amacıyla hazırlanan sorulara verilen cevaplar aşağıda ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Demografik Özelliklerinin Dağılımı

Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Cinsiyetleri	Sayı	Yüzde (%)
Kadın	22	28.2
Erkek	56	71.8
Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Yaşları	Sayı	Yüzde (%)
25 yaş altı	16	20.5
26-35 yaş	20	25.6
36-45 yaş	25	32.1
46 -55 yaş	11	14.1
56 yaş v üzeri	6	7.7
Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Eğitim Durumları	Sayı	Yüzde (%)
Ön Lisans	7	9
Lisans	66	84.6
Yüksek Lisans	5	6.4
Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Medeni Halleri	Sayı	Yüzde (%)
Evli	49	62.8
Bekar	29	37.2
Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Aylık Gelir Düzeyleri	Sayı	Yüzde (%)
3.000,00 TL ve Altı	22	28,2
3.001,00TL - 6.000,00 TL	21	26.9
6.001,00 TL -9.000,00 TL	18	23.1
9.001,00 TL -12.000,00 TL	8	10.3
12.001,00 TL ve Üzeri	9	11.5
Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Çalışma Süreleri	Sayı	Yüzde (%)
5 Yıl ve Altı	25	32.1
6 -10 Yıl	15	19.2
11-15 Yıl	20	25.6
16- 20 Yıl	0	-
21 ve Üzeri Yıl	18	23.1

Tablo 1’de yer alan sonuçlara göre, ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcıların %28.21’inin kadın, %71.79’unun ise erkeklerden oluştuğu; %20.51’inin 25 yaş ve altı, %25.64’ünün 26-35 yaş aralığında, %32.05’inin 36-45 yaş aralığında, %14.10’unun 46-55 yaş aralığında, %7.69’unun ise 55 yaş ve üzeri olduğu; muhasebe meslek mensupları ve yardımcıların %8.97’sinin ön lisans %84.62’sinin lisans ve %6.41’inin ise yüksek lisans düzeyinde eğitim aldıkları; %62.82’sinin evli, %37.18’nin bekar olduğu; %26.92’sinin 3.000 TL ve altı, %26.92’si 3001 TL- 6.000 TL, %23.06’sının 6001 TL- 9.000 TL, %10.26’sının 9001 – 12.000 TL, %11.54’ünün ise 12.001 TL ve üzeri aylık gelire sahip olduğu %32.05’inin 5 yıl ve daha kısa %19.23’ünün 6 yıl – 10 yıl arası, %25.64’ünün 11 yıl – 15 yıl arası, %0’ının 16 yıl- 21 yıl arası, %23.08’inin ise 21 yıl ve üzeri bir sürede çalışma hayatında yer aldıkları tespit edilmiştir.

Niğde ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları ve yardımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesine ilişkin hazırlanan ifadelerle katılım düzeylerinin analiz edilmesinde ise hesaplanan ortalamalar; 4.25-5 arası kesinlikle katılıyorum, 3.25-4.24 arası katılıyorum, 2.25-3.24 arası ne katılıyorum ne katılmıyorum, 1.25-2.24 arası katılmıyorum ve 1.24’e kadar kesinlikle katılmıyorum şeklinde değerlendirilmek suretiyle analiz yapılmıştır.

Tablo 2. Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Finansal Okuryazarlık Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Oluşturulan İfadelere Katılım Düzeylerinin Dağılımı

İFADELER ³	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	ORTALAMA
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Haftalık ve aylık harcama planları yaparım.	41 (52.6)	21 (26.9)	10 (12.8)	4 (5.1)	2 (2.6)	4.21
Bir şey satın alırken finansal durumumu dikkate alırım.	46 (59.0)	24 (30.8)	6 (7.7)	1 (1.3)	1 (1.3)	4.44
Harcamalarımı kontrol etmekte zorlanırım.	22 (28.2)	13 (16.7)	7 (9.0)	20 (25.6)	16 (20.5)	3.06
Kişisel harcamalarımı not eder ve kontrol ederim.	30 (38.5)	18 (23.1)	13 (16.7)	11 (14.1)	(7.7)	3.70
Kredi kartımı kullanırken ne kadar para harcayacağımı belirlerim.	29 (37.2)	27 (34.6)	5 (6.4)	9 (11.5)	8 (10.3)	3.76
Faturalarımı geciktirmeden öderim.	52 (66.7)	21 (26.9)	2 (2.6)	1 (1.3)	2 (2.6)	4.53
Mali durumumu kontrol etmekten memnun olurum.	35 (44.9)	30 (38.5)	10 (12.8)	0 (0.0)	(3.8)	4.20
Alışveriş yaparken fiyat kıyaslaması yaparım.	30 (38.5)	31 (39.7)	9 (11.5)	4 (5.1)	4 (5.1)	4.01
Tasarruf yaptığım için bazı pahalı şeyleri alabilirim.	19 (24.4)	35 (44.9)	12 (15.4)	6 (7.7)	6 (7.7)	3.70
Yüksek tutarlı satın alımlardan önce mali durumumu analiz ederim	35 (44.9)	33 (42.3)	6 (7.7)	0 (0.0)	4 (5.1)	4.21
Ani kararlar alışveriş yaparım.	17 (21.8)	25 (32.0)	19 (24.4)	10 (12.9)	7 (9.0)	3.44

³ Anket oluşturulurken; Dağdelen (2017), “Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi ve Aydın İlindeki Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Üzerine Bir Uygulama” isimli çalışmasından yararlanılmıştır.

Harcamalarım için param olmadığında kredi kartımı ya da ek hesabımı kullanırım.	16 (20.6)	27 (34.6)	16 (20.6)	3 (3.9)	16 (20.6)	3.30
Paramı en iyi nasıl yöneteceğim konusunda endişe duyarım.	15 (19.2)	20 (25.6)	23 (29.5)	14 (17.9)	6 (7.7)	3.30
Beklenmedik durumlarda kullanabilmek için aylık gelirimün üç katı mali kaynağım vardır.	22 (28.2)	15 (19.2)	18 (23.1)	16 (20.5)	7 (9.9)	3.37
Ekstra faizden kaçınmak için kredi kartlarımı tam zamanında öderim.	37 (47.4)	26 (33.3)	6 (7.7)	5 (6.4)	4 (5.1)	4.11
Harcamalarımı yönetmede etkili olmak için uzun vadeli finansal hedefler koyarım.	24 (30.8)	30 (38.5)	14 (17.9)	6 (7.7)	4 (5.1)	3.82
Harcamalarım için haftalık ve aylık planlara uyarım.	27 (34.6)	31 (39.7)	9 (11.5)	6 (7.7)	5 (6.4)	3.88
Finansal ürünleri paramı tasarruf etmek ve peşin alışveriş yapmak için satın alırım.	27 (34.6)	24 (30.8)	18 (23.1)	6 (7.7)	3 (3.8)	3.84
Olası borç ve hatalardan kaçınmak için kredi kartımı ve faturalarımı kontrol ederim.	34 (43.6)	30 (38.5)	9 (11.5)	1 (1.3)	4 (5.1)	4.14
Harcamalarımda zorunlu ihtiyaçlarıma öncelik veririm.	46 (59.0)	25 (32.1)	3 (3.8)	2 (2.6)	2 (2.6)	4.42
Kredi kartına taksit uygulaması harcamalarımı artırır.	23 (29.5)	26 (33.3)	12 (15.4)	10 (12.8)	7 (9.0)	3.61
Satın alınan ürünlerin fatura, fiş, garanti belgelerini saklarım.	34 (43.9)	27 (34.6)	13 (16.7)	1 (1.3)	3 (3.8)	4.12
Bugün paramı tuttuğum yol geleceğimi etkileyecektir.	43 (55.1)	24 (30.8)	8 (10.3)	1 (1.3)	2 (2.6)	4.34
Bütçeye uymak önemlidir.	42 (53.8)	27 (34.6)	3 (3.8)	2 (2.6)	4 (5.1)	4.29
Taksitli alışveriş yaparken uygun taksit seçeneklerini karşılaştırmak önemlidir.	36 (46.2)	28 (35.9)	8 (10.3)	2 (2.6)	4 (5.1)	4.15
Kredi kartı borcunun tamamını ödemek önemlidir.	43 (55.1)	25 (32.1)	5 (6.4)	2 (2.6)	3 (3.8)	4.32
Uzun vadede hedeflere ulaşmak için düzenli yatırım yapmak önemlidir.	41 (52.6)	29 (37.2)	5 (6.4)	1 (1.3)	2 (2.6)	4.35
Gelecek için finansal hedefler belirlemek önemlidir.	44 (56.4)	27 (34.6)	4 (5.1)	1 (1.3)	2 (2.6)	4.41

Aylık tasarruf yapmak önemlidir.	41 (52.6)	28 (35.9)	6 (7.7)	0 (0.0)	3 (3.8)	4.33
Aylık harcama planı yapmak ve uyum sağlamak önemlidir.	35 (44.9)	37 (47.4)	5 (6.4)	0 (0.0)	1 (1.3)	4.34
Geliri arttırmanın yolu parayı akıllıca kullanmaktır.	40 (51.3)	34 (43.6)	3 (3.8)	0 (0.0)	1 (1.3)	4.43
Kredi kartının maksimum limitine ulaşılmaması gerekir.	34 (43.6)	28 (35.9)	9 (11.5)	2 (2.6)	5 (6.4)	4.07
Düzenli olarak tasarruf yapılmalıdır.	28 (35.9)	33 (42.3)	12 (15.4)	1 (1.3)	4 (5.1)	4.02
Beklenmedik durumlar için kenara para koyulması gereklidir.	40 (51.3)	31 (39.8)	4 (5.1)	0 (0.0)	3 (3.8)	4.34
Borcum varken yeni bir borca girmek kötü bir durumdur.	37 (47.4)	27 (34.6)	9 (11.5)	2 (2.6)	3 (3.8)	4.19
Yüksek miktardaki harcamalar için borçlanılabilir. (EV, ARABA)	25 (32.1)	29 (37.2)	13 (16.7)	6 (7.7)	5 (6.4)	3.80
Alışverişte kredi kartı kullanmak kolaylık sağlar.	32 (41.0)	21 (26.9)	12 (15.4)	3 (3.8)	10 (12.8)	3.79

Tablo 2’de görüldüğü üzere, muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelerden;

“Haftalık ve aylık harcama planları yaparım.” ifadesine ortalama 4.21 ile “Katılıyorum”,

“Bir şey satın alırken finansal durumumu dikkate alırım.” ifadesine ortalama 4.44 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Harcamalarımı kontrol etmekte zorlanırım.” ifadesine ortalama 3.06 ile “Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum”,

“Kişisel harcamalarımı not eder ve kontrol ederim.” ifadesine ortalama 3.70 ile “Katılıyorum”,

“Kredi kartımı kullanırken ne kadar para harcayacağımı belirlerim.” ifadesine ortalama 3.76 ile “Katılıyorum”,

“Faturalarımı geciktirmeden öderim.” ifadesine ortalama 4.53 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Mali durumumu kontrol etmekten memnun olurum.” ifadesine ortalama 4.20 ile “Katılıyorum”,

“Alışveriş yaparken fiyat kıyaslaması yaparım.” ifadesine ortalama 4.01 ile “Katılıyorum”,

“Tasarruf yaptığım için bazı pahalı şeyleri alabilirim.” ifadesine ortalama 3.70 ile “Katılıyorum”,

“Yüksek tutarlı alımlardan önce mali durumumu analiz ederim.” ifadesine ortalama 4.21 ile “Katılıyorum”,

“Ani kararlar alışıveriş yaparım” ifadesine ortalama 3.44 ile “Katılıyorum”,

“Harcamalarım için param olmadığında kredi kartımı ya da ek hesabımı kullanırım.” ifadesine ortalama 3.30 ile “Katılıyorum”,

“Paramı en iyi nasıl yöneteceğim konusunda endişe duyarım.” ifadesine ortalama 3.30 ile “Katılıyorum”,

“Beklenmedik durumlarda kullanabilmek için aylık gelirim üç katı mali kaynağım vardır.” ifadesine ortalama 3.37 ile “Katılıyorum”,

“Ekstra faizden kaçınmak için kedi kartlarımı tam zamanında öderim.” ifadesine ortalama 4.11 ile “Katılıyorum”,

“Harcamalarımı yönetmede etkili olmak için uzun vadeli finansal hedefler koyarım.” ifadesine ortalama 3.82 ile “Katılıyorum”,

“Harcamalarım için haftalık ve aylık planlar yaparım.” ifadesine ortalama 3.88 ile “Katılıyorum”,

“Finansal ürünleri paramı tasarruf etmek ve peşin alışveriş yapmak için satın alırım.” ifadesine ortalama 3.84 ile “Katılıyorum”

“Olası borç ve hatalardan kaçınmak için kredi kartımı ve faturalarımı kontrol ederim.” ifadesine ortalama 4.14 ile “Katılıyorum”

“Harcamalarımın zorunlu ihtiyaçlarıma öncelik veririm.” ifadesine ortalama 4.42 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Kredi kartına taksit uygulaması harcamalarımı artırır.” ifadesine ortalama 3.61 ile “Katılıyorum”,

“Satın alınan ürünlerin fatura, fiş, garanti belgelerini saklarım.” ifadesine ortalama 4.12 ile “Katılıyorum”,

“Bugün paramı tuttuğum yol geleceğimi etkileyecektir.” ifadesine ortalama 4.34 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Bütçeye uymak önemlidir.” ifadesine ortalama 4.29 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Taksitli alışveriş yaparken uygun taksit seçeneklerini karşılaştırmak önemlidir.” ifadesine ortalama 4.15 ile “Katılıyorum”,

“Kredi kartı borcunun tamamını ödemek önemlidir.” ifadesine ortalama 4.32 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Uzun vadede hedeflere ulaşmak için düzenli yatırım yapmak önemlidir.” ifadesine ortalama 4.35 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Gelecek için finansal hedefler belirlemek önemlidir.” ifadesine ortalama 4.41 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Aylık tasarruf yapmak önemlidir.” ifadesine ortalama 4.33 ile “Kesinlikle Katılıyorum”

“Aylık harcama planı yapmak ve uyum sağlamak önemlidir.” ifadesine ortalama 4.34 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Geliri arttırmanın yolu parayı akıllıca kullanmaktır” ifadesine ortalama 4.43 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Kredi kartının maksimum limite ulaşmaması gerekmektedir.” ifadesine ortalama 4.07 ile “Katılıyorum”,

“Düzenli olarak tasarruf yapılmalıdır.” ifadesine ortalama 4.02 ile “Katılıyorum”,

“Beklenmedik durumlar için kenara para koyulması gereklidir.” ifadesine ortalama 4.34 ile “Kesinlikle Katılıyorum”,

“Borcum varken yeni bir borca girmek kötü bir durumdur.” ifadesine ortalama 4.19 ile “Katılıyorum”,

“Yüksek miktardaki harcamalar için borçlanılabilir.” ifadesine ortalama 3.80 ile “Katılıyorum”,

“Alışverişte kredi kartı kullanmak kolaylık sağlar.” ifadesine ortalama 3.79 ile “Katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir.

Araştırmamızda oluşturulan hipotezler ise, t- testi (Independent – Samples T Test) ve tek yönlü varyans (One- Way ANOVA) yöntemleri ile test edildikten sonra aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Tablo 3. Muhasebe Meslek Mensupları ve Yardımcılarının Demografik Özelliklerine Göre Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesine İlişkin Oluşturulan İfadelere Katılma Düzeylerinin Değişimi

		N	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Cinsiyet	Kadın	22	4,40	0,59	0,011	0,318
	Erkek	56	4,23	0,73		
Yaş	25 yaş altı	16	4,31	0,60	0,640	0,635
	26-35	20	4,30	0,47		
	36-45	25	4,16	0,94		
	46-55	11	4,27	0,64		
	56 ve Üzeri	6	4,66	0,51		
Eğitim	Ön Lisans	7	4,57	0,53	1,008	0,369
	Lisans	66	4,27	0,59		
	Yüksek Lisans	5	4,00	1,73		
Medeni Hal	Evli	49	4,32	0,62	0,001	0,469
	Bekâr	29	4,20	0,81		
Aylık Gelir Düzeyi	3.000,00 TL ve Altı	22	4,31	0,56	0,358	0,837
	3.001,00 TL-6.000,00 TL	21	4,14	0,65		
	6.001,00 TL-9.000,00 TL	18	4,33	1,02		
	9.001,00 TL-12.000,00 TL	8	4,25	0,46		
	12.001,00 TL ve Üzeri	9	4,44	0,52		
Çalışma Süresi	5 yıl ve Altı	25	4,32	0,55	4,264	0,008
	6-10 yıl	15	4,53	0,51		
	11-15 yıl	20	3,85	0,93		
	16-20 yıl	.	.	.		
	21 yıl ve Üzeri	18	4,50	0,51		

Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının **cinsiyetlerine göre** finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla t-testi (Independent- Samples T Test) kullanılmıştır. Elde edilen ortalama değerler erkek katılımcılar için 4.23 olarak tespit edilirken, kadın katılımcılar için 4.40 olarak tespit edilmiştir. P değeri ise 0.318 olarak elde edilmiştir. Elde edilen P değeri 0,05 değerinden büyük

olduğu için ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının cinsiyetleri ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile **H1 hipotezi reddedilmiştir.**

Meslek mensupları ve yardımcılarının **yaşlarına göre** finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla yaş grubu ikiden fazla olduğu için parametrik yöntemlerden tek önlü varyans (One-Way ANOVA) yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen ortalama değerler; 25 yaş ve altı için 4.31, 26-35 arası yaş için 4.30, 36-45 arası yaş için 4.16, 46-55 yaş için 4.27, 56 yaş ve üzeri için ise 4.66 olarak tespit edilmiştir. P değeri ise 0.635 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen P değeri 0,05 değerinden büyük olduğu için ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının yaşları ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile **H2 hipotezi reddedilmiştir.**

Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının **eğitim seviyelerine göre** finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla tek yönlü varyans (One- Way ANOVA) yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen ortalama değerler; ön lisans düzeyi için 4.57, lisans düzeyi için 4.27, yüksek lisans düzeyi için 4.00 olarak tespit edilmiştir. P değeri ise 0.369 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen P değeri, 0,05 değerinden büyük olduğu için ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının eğitim seviyeleri ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile **H3 hipotezi reddedilmiştir.**

Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının **medeni durumlarına göre** finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla değişken sayısı ikinin üzerinde olmadığı için t testi (Independent – Samples T Test) kullanılmıştır. Elde edilen ortalama değerler evliler için 4.32 olarak tespit edilirken, bekarlar için 4.20 olarak tespit edilmiştir. P değeri ise 0.469 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen P değeri 0,05 değerinden büyük olduğu için büyük olduğu için ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının medeni durumları ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile **H4 hipotezi reddedilmiştir.**

Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının **aylık gelir düzeylerine göre** finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelere katılım düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla değişken sayısı ikiden fazla olduğu için tek yönlü varyans (One- Way ANOVA) yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen ortalama değerler; 3.000 TL ve altı aylık gelire sahip olanlar için 4.31, 3.001 TL - 6.000 TL aylık gelire sahip olanlar için 4.14, 6.001 TL -

9.000 TL aylık gelire sahip olanlar için 4.33, 9.001 TL – 12.000 TL aylık gelire sahip olanlar için 4.25, 12.001 TL ve üstü aylık gelire sahip olanlar için ise 4.44 olarak tespit edilmiştir. P değeri ise 0.837 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen P değeri 0,05 değerinden büyük olduğu için ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının aylık gelirleri ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelerle katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile **H5 hipotezi reddedilmiştir.**

Muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının **çalışma sürelerine göre** finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelerle katılım düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla değişken sayısı ikiden fazla olduğu için tek yönlü varyans (One-Way ANOVA) yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen ortalama değerler; 5 yıl ve altında çalışanlar için 4.32, 6-10 yıl arası çalışanlar için 4.53, 11-15 yıl arası çalışanlar için 3.85, 16-20 yıl çalışanlar için 0, 20 yıl ve üzerinde çalışanlar için ise 4.50 olarak tespit edilmiştir. P değeri ise 0.008 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen P değeri 0,05 değerinden küçük olduğu için ankete katılım sağlayan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının çalışma süreleri ile finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelerle katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Dolayısı ile **H6 hipotezi kabul edilmiştir.**

Elde edilen araştırma sonuçları analiz edildiğinde, Niğde ilinde faaliyet göstermekte olan muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu, finansal okuryazarlık konusunda yeterli düzeyde bilgi sahibi oldukları, yaptıkları işlemlerde finansal tutum içerisinde hareket ettikleri söylenebilir.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Günümüzde bireylerin büyük bir çoğunluğu, finansal kaynaklar hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi değildir. Bilgi yetersizliğinden dolayı birçok birey finansal planlar yapamamakta ve doğru finansal kararlar alamamaktadır. Bunun sonucunda ise bireylerin ve toplumun refah seviyesi düşmektedir. Yaşanan bu olumsuz duruma son verebilmek adına finansal okuryazarlık kavramı ulusal ve uluslararası yazınında önemli hale gelmeye başlamıştır. Finansal okuryazarlık bireylerin sahip oldukları finansal kaynakları doğru bir şekilde yönetebilmesini sağlayacak bilgilere, becerilere, tutum ve davranışlara sahip olmasıdır. Finansal okuryazar olan bireyler doğru kararlar alarak karşılaşılabilecekleri sorunları minimuma indirebilirler.

Son zamanlarda dünya genelinde yaşanan gelişmeler ile birlikte bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemek ve gelişimini sağlamak önemli hale gelmiştir. Finansal okuryazarlık konusu, yatırım, tasarruf, bütçe gibi birçok finansal unsuru kapsayan bir konu olmasından ötürü bu konu üzerinde birçok araştırma ve çalışma yapılmıştır. Ancak bu konuda muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirilen araştırma ve çalışmalar sınırlıdır. Muhasebe meslek mensupları toplumun farklı

kesimlerine hizmet veren önemli mesleklerden biridir. Meslek mensuplarının hizmet verdikleri mükellefler ve işletmelere doğru ve güvenilir bilgiler sunmaları gerekmektedir. Bunu gerçekleştirebilmeleri için ise finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olması en önemli kriterdir.

Bu çalışma ile Niğde ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık düzeyleri ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmanın yapılması için meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık düzeyleri ölçülmeye çalışılırken aynı zamanda finansal okuryazarlığın cinsiyet, yaş, eğitim seviyeleri, medeni durumları, aylık gelir düzeyleri, çalışma süreleri gibi demografik özelliklere göre değişiklik gösterip göstermediği ortaya konulmuştur.

Araştırma kapsamında verilere uygulanan bağımsız örneklem T testi ve Anova analizleri doğrultusunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

1. Muhasebe meslek mensubu ve yardımcılarının ankete verdikleri toplam puan bazında, cinsiyet faktörünün etkisini incelemek amacıyla T testi yapılmış ve yapılan T testi sonucunda cinsiyet faktörünün finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir.
2. Muhasebe meslek mensubu ve yardımcılarının ankete verdikleri toplam puan bazında, yaş faktörünün etkisini incelemek amacıyla tek yönlü varyans (ANOVA) testi yapılmış ve yapılan test sonucunda yaş faktörünün finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.
3. Muhasebe meslek mensubu ve yardımcılarının ankete verdikleri toplam puan bazında, eğitim seviyesi faktörünün etkisini incelemek amacıyla tek yönlü varyans (ANOVA) testi yapılmış ve yapılan test sonucunda eğitim seviyesi faktörünün finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.
4. Muhasebe meslek mensubu ve yardımcılarının ankete verdikleri toplam puan bazında, medeni durum faktörünün etkisini incelemek amacıyla T testi yapılmış ve yapılan T testi sonucunda medeni durum faktörünün finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.
5. Muhasebe meslek mensubu ve yardımcılarının ankete verdikleri toplam puan bazında, gelir düzeyi faktörünün etkisini incelemek amacıyla tek yönlü varyans (ANOVA) testi yapılmış ve yapılan test sonucunda gelir düzeyi faktörünün finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.
6. Muhasebe meslek mensubu ve yardımcılarının ankete verdikleri toplam puan bazında, çalışma süresi faktörünün etkisini incelemek amacıyla tek yönlü varyans (ANOVA) testi yapılmış ve yapılan test sonucunda çalışma süresi faktörünün finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Bununla birlikte araştırmadan elde edilen veriler ve analiz sonuçları incelendiğinde Niğde ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları ve yardımcılarının finansal okuryazarlık

düzeylerinin istenilen düzeyde olduğunu söylemek mümkündür. Katılımcıların büyük çoğunluğunun lisans mezunu olması bu duruma en büyük etken olarak gösterilebilir. Ancak, meslek odası tarafından verilen finansal eğitimlerle finansal okuryazarlık düzeyinin daha da arttırılabileceği unutulmamalıdır. Zira finansal okuryazarlık düzeyi yüksek olan muhasebe meslek mensupları ve yardımcıları finansal refahın sağlamlasında büyük rol oynayacaktır.

Bu çalışma, sadece Niğde ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları ve yardımcıları üzerinde gerçekleştirilmiştir. Dolayısı ile elde edilen sonuçların genelleştirilmesinin doğru olmadığı kanaatindeyiz. Bu sebeple de sonuçların genelleştirilebilmesi için bu çalışmanın Türkiye genelinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları ve yardımcıları üzerine gerçekleştirilmesi tarafımızca önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Arslan, Ö. (2020). Üniversite öğrencilerinde finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 227-257.

Baysa, E., Karaca S.S. (2016). Finansal okuryazarlık ve banka müşteri segmentasyonları üzerine bir uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (71),109-126.

Biçer, E.B., Altan, F. (2016). Öğrencilerinin finansal okuryazarlık ile ilgili tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 501-1517.

Cihangir, M., Ergin, E. (2015). Finansal okuryazarlığın temel düzeyde incelenmesi: Osmaniye ilinde ankete dayalı bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(13), 492-511.

Coşkun, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal davranış ve tutumlarının belirlenmesi: finansal okuryazarlık algıları üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2257-2258.

Çam, A. V., ve Barut, A. (2015). Finansal okuryazarlık düzeyi ve davranışları: Gümüşhane Üniversitesi önlisans öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 63-72.

Çömlekçi, İ. (2017). İslami finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi: Katılım bankalarının müşterileri üzerinde bir araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(63), 1423-1439.

Dağdelen, T. (2017). *Finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi ve Aydın ilindeki serbest muhasebeci mali müşavirler üzerine bir uygulama* (Tez No. 472186) [Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Dilek, S., Küçük, O., Eleren, A. (2016). Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlığı. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 1865-1878.

Doğan, M. (2019). Türkiye finansal okuryazarlık araştırması. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54 (4), 1602-1620.

Elmas, B. ve Yılmaz, H. (2016). Finansal okuryazarlık: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine bir çalışma. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 116-140.

Ergün, B., Şahin, A., Ergin, E. (2014). Finansal okuryazarlık: işletme bölümü öğrencileri üzerine bir çalışma. *The Journal of International Social Research*, 7(34), 847-863.

Ergün, K. (2018). *Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlığı: Balıkesir Üniversitesi örneği* (Tez No. 527973) [Doktora tezi, Balıkesir Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Eskici, Y. (2014). *Seçilmiş ülke örnekleriyle finansal okuryazarlığın önemi ve tasarruflar üzerindeki etkileri*, [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.

Gerek, S., Kurt, A.A. (2011). Ekonomi okuryazarlığı ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(1), 59-73.

Göker, İ.E., Oktay, M. (2020). Finansal okuryazarlık düzeyinin bireylerin tasarruf eğilim üzerindeki etkisi: Kırıkkale Üniversitesi akademik ve idari personeli üzerine bir araştırma. *İşletme Akademisi Dergisi*, 1(1), 34-55.

<http://www.kto.org.tr/d/file/ekonomik-gelecegi-sekillendirme-becerisi-finansal-okuryazarlik.pdf>

Kaderli, Y., Gümüş, U.T., Danışman, E. (2018). Finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi: Türk silahlı kuvvetleri emekli personeli üzerinde bir araştırma. *Finans ve Bankacılık Çalışmaları Dergisi*, 5(5), 52-70.

Kılıç, Y., Ata, H.A. ve Seyrek, İ.H. (2015). Finansal okuryazarlık: üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (66), 129-150.

Mercan, N., Oyur, E., Altınay A., Aksanyar Y. (2012). Ekonomi okuryazarlığına yönelik bir araştırma. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*,4(2), 109-118.

Öztürk, M.E., Yalçın, Z. (2019). Finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesine yönelik Türkiye’de üniversite öğrencilerine yönelik yapılan çalışmalar. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15), 83-98.

Salman, Ü.N., Esmeray, A. (2020). Finansal okuryazarlık: muhasebe ve finansman eğitimi alan öğrencilere yönelik bir araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 2002-2016.

Sandal, A., Yalçın, Z. (2020). S.M.M.M’lerin finansal okuryazarlık ve finansal tablo okuryazarlık düzeyinin belirlenmesine yönelik bir araştırma: Tunceli ve Elazığ örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(4), 2216-2230.

Temizel, F., Bayram, F. (2011). Finansal okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(1), 73-86.

Tetik, N. (2019). Türkiye’nin finansal okuryazarlık düzeyi: literatür taraması ve sonuçların değerlendirilmesi. *Journal of Turkish Studies*, 14(6), 3505-3524.

Yücel, S., Çiftçi N. (2018). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 143-161.